

कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालयको सूचनाको हक सम्बन्धी प्रतिवेदन (बैशाख, ज्येष्ठ, असार २०८१)
सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन २०६४ को दफा ५ (३) र सूचनाको हकसम्बन्धी नियमावली २०७६ को नियम ३
बमोजिम सार्वजनिक गरिएको विवरण

सूचना सार्वजनिक गर्ने निकायको नाम: कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालय, राप्ती उपत्यका (देउखुरी), नेपाल

सूचना सार्वजनिक गरेको अवधि: बैशाख, ज्येष्ठ, असार २०८१ प्रकाशन मिति: २०८१।०४।०३

१) निकायको स्वरूप र प्रकृति:

पृष्ठभूमि

तत्कालीन प्रदेश नं. ५, प्रदेश सरकार (कार्य विभाजन)) नियमावली, २०७४ बमोजिम यस मन्त्रालयको नाम भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय रहेकोमा मिति २०७८।०१।०६ को कार्य विभाजन नियमावली बमोजिम यस मन्त्रालयको नाम परिवर्तन भइ भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय भएको थियो। मिति २०७९।१०।२७ गतेको कार्य विभाजन नियमावली, २०७९ अनुसार यस मन्त्रालयको नाम परिवर्तन भइ कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालय रहेको छ।

कृषि, पशुपन्छी तथा भूमि व्यवस्थासँग सम्बन्धित कार्यजिम्मेवारी यस मन्त्रालयको मुख्य जिम्मेवारी रहेको छ। यस मन्त्रालयले "समृद्ध लुम्बिनी, आत्मनिर्भर प्रदेश" बनाउने आकांक्षालाई अङ्गीकार गर्दै मन्त्रालयले कृषि, पशुपालन, मत्स्य, भूमि क्षेत्रको वैज्ञानिक व्यवस्थापन, विकास तथा प्रवर्द्धनको अभिभारा लिएको छ। कुल ग्राहस्थ उत्पादनमा २३.९५ प्रतिशत योगदान रहेको र ६०.४ प्रतिशत जनसङ्ख्या आबद्ध भएको कृषि क्षेत्र आर्थिक समृद्धि हासिल गर्ने मूल आधार हो। कृषि क्षेत्रमा प्रचुर सम्भावना भएको यस प्रदेशमा तराई र भित्री मधेस सहित एक तिहाइ खेतीयोग्य भूमि रहेको अवस्थामा उपलब्ध भूमिको वैज्ञानिक ढंगले समुचित प्रयोग गरी कृषि र कृषिजन्य उद्योगको विकास गर्नुपर्ने आवश्यकता छ। प्रदेशको प्रथम आवधिक योजनाको अन्त्यसम्ममा कृषि उत्पादनका क्षेत्रमा आत्मनिर्भर बनाई निर्यात मूलक अवस्थामा पुर्याउने सोच अनुरूप नै यस क्षेत्रलाई विशेष प्राथमिकतामा राखिएको छ। उपलब्ध श्रम र सीपको पहुँच विस्तार गरी रोजगारी सिर्जना गर्दै कृषिमा आधुनिकीकरण, व्यवसायीकरण र यान्त्रिकीकरणका माध्यमबाट कृषि क्षेत्रको उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने लक्ष्य रहेको छ।

दीर्घकालीन सोच

प्रदेशको समग्र कृषि क्षेत्रको विकास तथा भू-उपयोग नीतिलाई आत्मसात गर्दै कृषि एवं पशुपन्छीजन्य उत्पादन/उत्पादकत्वको दिगो वृद्धि, यान्त्रिकीकरण, व्यावसायिकीकरण, बजारीकरण, विविधिकरण र आधुनिकीकरणका माध्यमबाट तुलनात्मक लाभ र प्रतिस्पर्धात्मक अवस्थाको सृजना गरी यस क्षेत्रको रूपान्तरण गर्दै खाद्य तथा पोषण सुरक्षाको सुनिश्चितता र रोजगारीको अवसर सृजना गर्ने।

लक्ष्य

भूमिको वैज्ञानिक व्यवस्थापन र भू-उपयोगका माध्यमबाट कृषि क्षेत्रसँग सम्बन्धित सरोकारवालाहरू परिचालन गरी प्रदेशको कृषि एवं पशुपन्छीजन्य उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गरी स्वच्छ, स्वस्थ र गुणस्तरीय खाद्य वस्तुको आपूर्तिमा आत्मनिर्भरता हासिल गरी यस क्षेत्रको उत्पादनलाई निर्यातयोग्य अवस्थामा पुर्याउने।

२०८१/०३
२०८१/०३/१०३
(सुबराज ढकाल)

कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालयको सूचनाको हक सम्बन्धी प्रतिवेदन (बैशाख, ज्येष्ठ, असार २०८१)

२) निकायको काम, कर्तव्य र अधिकार:

उद्देश्य

- कृषि उत्पादन, उद्यम प्रवर्द्धनका लागि प्रविधि र प्राविधिक सेवाको व्यावसायिक क्षमतामा विकास र सेवा प्रवाहमा विस्तार गरी प्रदेशको दिगो र समतामूलक आर्थिक सामाजिक रूपान्तरणमा योगदान पुर्याउने।
- कृषि क्षेत्रमा गुणस्तरीय उत्पादन सामग्री र आधुनिक प्रविधिको प्रयोग गर्दै प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता हासिल गरी उत्पादन र उत्पादकत्व अभिवृद्धि गर्नका साथै कृषिजन्य उद्योगलाई प्रवर्द्धन गर्ने।
- पशुपन्छी तथा मत्स्यपालनमा प्रविधिको प्रयोगलाई प्रोत्साहन गर्दै व्यावसायिक, प्रतिस्पर्धी एवं स्वच्छ, स्वस्थ पशुपन्छी उत्पादनको सुनिश्चितता एवं पशुपन्छीजन्य उत्पादनमा आत्मनिर्भरता हासिल गरी यस क्षेत्रलाई आय आर्जनका साथै रोजगारीको माध्यमका रूपमा विकास गर्ने।
- भूमिको वैज्ञानिक व्यवस्थापन, वर्गीकरण र समुचित उपयोग, संरक्षण र दिगो व्यवस्थापन गरी चक्लाबन्दी मार्फत व्यावसायिक कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धिमा टेवा पुर्याउने।
- प्रदेशका कृषक पहिचान र वर्गीकरण गरी प्रभावकारी रूपमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।

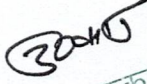
रणनीति

- कृषि उपजको उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गरी खाद्य सुरक्षा र प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता विकास गर्ने।
- कृषि क्षेत्रलाई लैङ्गिक मैत्री र समावेशीकरणका साथै आधुनिकीकरण, व्यवसायीकरण र औद्योगिकीकरण गरी रोजगारी र आय वृद्धि गर्ने।
- भूमिको खण्डीकरण रोकी कृषि भूमिको संरक्षण गर्ने।
- कृषि प्रविधि प्रसार प्रणालीलाई सबल र प्रभावकारी बनाउन कृषि अनुसन्धान र कृषि शिक्षणसँगको समन्वय र साझेदारीका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने।
- कृषि क्षेत्र (कृषि तथा पशुपन्छी)बाट हुने युवा पलायन रोकी कृषिलाई आकर्षित र सम्मानित पेशाको रूपमा विकास गर्ने।
- पशुपन्छी तथा मत्स्यपालनलाई व्यावसायिक, प्रविधियुक्त र प्रतिस्पर्धी बनाई उत्पादन र उत्पादकत्व बढाउन उत्प्रेरित गर्दै बजार प्रवर्द्धन गर्ने।
- प्रदेशमा रहेका प्राकृतिक जलाशयको पहिचान गरी मत्स्य पालन व्यवसाय प्रवर्द्धन तथा विस्तार गर्ने।

कार्यक्षेत्र

प्रदेश सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७९ बमोजिम यस मन्त्रालयको कार्य जिम्मेवारीहरू देहाय बमोजिम रहेका छन्:

१. कृषि, पशु विकास तथा खाद्य पोषण सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, मापदण्ड र योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन।

(युवराज ठकाल)
कृषि अर्थ विज्ञ

कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालयको सूचनाको हक सम्बन्धी प्रतिवेदन (बैशाख, ज्येष्ठ, असार २०८१)

२. कृषि तथा पशुपन्छीजन्य रोग, कीरा एवं महामारी नियन्त्रण।
३. कृषि औद्योगिकीकरण र पशुपन्छीजन्य उद्योग व्यवसायको विकास तथा प्रवर्द्धन।
४. कृषि तथा पशुपन्छी यान्त्रिकीकरण र उन्नत औजार विकास तथा विस्तार।
५. कृषि तथा पशुरोग निदान प्रयोगशाला व्यवस्थापन र नियमन तथा कृषि तथा पशुपन्छी सम्बन्धी अनुसन्धान एवं विकास।
६. कृषि उपज, कृषिजन्य वस्तु, पशुपन्छी, पशुपन्छीजन्य पदार्थ र पशुपन्छी उत्पादन सामग्री तथा बीउ बिजन एवं नस्ल सम्बन्धी सेवा र प्रविधिको गुणस्तर निर्धारण, सम्बद्धता निर्धारण, स्तरीकरण, प्रमाणीकरण र नियमन।
७. प्रादेशिक खाद्य सुरक्षा, खाद्य अधिकार, खाद्य सम्प्रभुता, खाद्य गुणस्तर र खाद्य प्रविधि सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान एवम् विकास तथा प्रवर्द्धन, तथ्याङ्क प्रणालीको व्यवस्थापन र स्रोत संरक्षण एवम् जैविक प्रविधिको विकास र विस्तार।
८. कृषि मल, बीउ, विषादी, आपूर्ति व्यवस्था तथा नियमन, रैथाने बाली वस्तुको संरक्षण र प्रवर्द्धन।
९. कृषि प्रसार, कृषक तालिम तथा क्षमता विकास र सशक्तिकरण।
१०. कृषिउपजको न्यूनतम समर्थन मूल्य कार्यान्वयन सहजीकरण गर्ने।
११. कृषि तथा पशुपन्छी बीमा सम्बन्धी नीति तथा योजना तर्जुमा र सहजीकरण गर्ने।
१२. कृषि बजार, पूर्वाधार र कृषि फार्म केन्द्रहरूको विकास, विस्तार तथा सञ्चालन।
१३. राष्ट्रिय नीति र मापदण्ड बमोजिम पाराभेट नियमन।
१४. सामूहिक खेती तथा कृषि करार खेतीको कार्यान्वयन र प्रवर्द्धन।
१५. चरन तथा खर्क सम्बन्धी प्रादेशिक नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन।
१६. कृषिजन्य र पशुपन्छीजन्य औषधी, विषादी र सूक्ष्म पोषण युक्त वस्तुको उपयोग र व्यवस्थापन सम्बन्धी प्रादेशिक नीति तथा मापदण्ड तर्जुमा र कार्यान्वयन तथा उत्पादन, उपयोग र बिक्री वितरणको अनुमति, अनुगमन र नियमन।
१७. भूमि व्यवस्थापन, भूमि प्रशासन र जग्गा नाप जाँच, भूमिसुधार, भू-उपयोग तथा चकलाबन्दी सम्बन्धी प्रादेशिक नीति तथा मापदण्डको तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन।
१८. निजी, सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गाको प्रादेशिक अभिलेख व्यवस्थापन।
१९. जग्गा दर्ता, रजिष्ट्रेशन, जग्गाधनी प्रमाण पुर्जा, दाखिल खारेज, स्वामित्व हस्तान्तरण सम्बन्धी नीति तथा मापदण्ड तर्जुमा र कार्यान्वयन।
२०. सङ्घीय सरकारबाट प्राप्त हुने नक्सा, भौगोलिक सूचना र अभिलेख तथा प्रदेशभिन्नको नापनक्सा र अभिलेखको व्यवस्थापन।
२१. नाप नक्साका नियन्त्रण विन्दुहरूको स्थापना तथा सञ्चालन।
२२. क्रमबद्ध कित्ता नापी र भूमि लगत सम्बन्धी मापदण्ड र कार्यान्वयन।

२०८१
(युवराज ढकाल)
कृषि अर्थ विज्ञ

कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालयको सूचनाको हक सम्बन्धी प्रतिवेदन (बैशाख, ज्येष्ठ, असार २०८१)

२३. गरिब घर परिवार पहिचान, भूमिहीन सुकुम्वासी, दलित, मुक्त कर्मैया, हलिया, हरवा चरवा आदि वर्गको बसोबास, जीविकोपार्जन र पुनः स्थापना सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन।

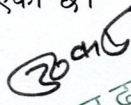
२४. सरकारी जग्गा भाडामा दिन सम्बन्धी नीति तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन।

२५. सुरक्षित बसोबास र जग्गा एकीकरण सम्बन्धी नीति कार्यान्वयन।

२६. गुठी जग्गा व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन तथा गुठी तथा गुठी जग्गाको संरक्षण, अभिलेख व्यवस्थापन र सङ्घीय तथा स्थानीय तहसँग समन्वय।

३) निकायमा रहने कर्मचारी सङ्ख्या र कार्य विवरण: कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालयको संगठन संरचना देहायबमोजिम रहेको छ।

यस मन्त्रालय अन्तर्गत निर्देशनालय २, कृषि ज्ञान केन्द्र ९, भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र ९, तालीम केन्द्र २, प्रयोगशाला ५, एकीकृत कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यालय ३, मत्स्य विकास फार्म १, कुखुरा विकास फार्म १, गरी कुल ३३ वटा कार्यालयहरू रहेका छन्। जसमध्ये साविकका नेपाल सरकारबाट प्रदेश सरकारलाई हस्तान्तरण गरिएका र बाँकी ८ वटा प्रदेश सरकारको निर्णयबाट स्वीकृत भइ स्थापना भएका अस्थायी कार्यालयहरू रहेका छन्। नेपाल सरकारद्वारा स्वीकृत दरबन्दी ४२७ मध्ये ८ वटा अस्थायी कार्यालयहरूका लागि ६९ जना अस्थायी दरबन्दी प्रदेश सरकारबाट स्वीकृत भएको छ।

(युवराज ढकाल)
कृषि अर्थ विज्ञ

कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालयको सूचनाको हक सम्बन्धी प्रतिवेदन (बैशाख, ज्येष्ठ, असार २०८०)

१. योजना तथा अनुगमन महाशाखा
कार्यविवरण

- मन्त्रालयसँग सम्बन्धित वार्षिक कार्यक्रम र बजेट तर्जुमा एवं अन्य महाशाखासँग समन्वय गर्ने।
- कृषि, पशु तथा भूमि सम्बन्धी नीति निर्माण तथा आवधिक योजनाहरूको तर्जुमा र अन्य महाशाखासँग समन्वय गरी अनुगमन तथा विश्लेषण एवं कृषि सम्बन्धी क्षेत्र/उपक्षेत्रको आर्थिक विश्लेषण कार्य गर्ने, गराउने।
- प्रदेश मन्त्रालय अन्तर्गत रहेका निर्देशनालय तथा कार्यालयहरूको जनशक्तिको वस्तुस्थिति अद्यावधिक गर्ने तथा निश्चित मापदण्ड तथा नीतिगत व्यवस्था गरी जनशक्तिको क्षमता विकासका लागि राष्ट्रिय तथा अन्तरराष्ट्रिय स्तरका उच्च अध्ययन, अनुसन्धान तथा तालिम व्यवस्थाको लागि अन्य महाशाखासँग समन्वय गर्ने।
- प्रादेशिक योजना आयोग, प्रदेश अर्थ मन्त्रालय र अन्य सम्बद्ध निकायसँग समन्वयमा रही योजनागत कार्यहरू गर्ने।
- प्रदेश मन्त्रालय र अन्तर्गतका आयोजना तथा कार्यक्रमहरू र विकास साझेदार निकाय तथा वैदेशिक सहायतामा सञ्चालन हुने आयोजनाहरूको सम्भाव्यता, प्रस्ताव तयारी, नीति निर्माण, बजेट तर्जुमा, नर्मस, कार्ययोजना, समीक्षा तथा अनुगमन एवं मूल्याङ्कन गर्ने, गराउने।
- योजना तथा कार्यक्रमको नियमित रूपमा (मासिक, त्रैमासिक र वार्षिक) कार्य प्रगति स्थितिको समीक्षा गर्ने, गराउने र पृष्ठपोषण गर्ने।
- मन्त्रालयको कार्यक्रम तथा आयोजना सम्बन्धमा समय समयमा प्राप्त निर्देशनहरूको कार्यान्वयन र अन्तर निकाय समन्वय गर्ने, गराउने।
- योजना तथा कार्यक्रम सम्बन्धमा मातहतका निकायहरूबाट प्राप्त समस्या समाधानार्थ आवश्यक कारवाही गर्ने।
- कृषि क्षेत्रको योजना, अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको लागि आवश्यक तथ्याङ्क एवं सूचना प्रवाह गर्ने।
- अर्ध वार्षिक, वार्षिक तथा कार्यक्रम उपलब्धि सम्बन्धका कृषि तथ्याङ्कहरूको संकलन, विश्लेषण, लेखन तथा प्रकाशन गर्ने।
- समय सापेक्ष कृषि सम्बन्धी नीति तथा आवधिक योजनाहरूको तर्जुमा, विश्लेषण तथा परिमार्जन गरी कार्यक्रम कार्यान्वयनमा समन्वय गर्ने।
- कृषि क्षेत्रको विकासको लागि आयोजनाहरूको प्रस्ताव तयारी गरी विभिन्न निजी तथा वैदेशिक दातृ संस्थाहरूसँग कार्यगत समन्वय गर्ने।
- योजना तर्जुमा गर्दा लैङ्गिक मूल प्रवाहीकरण र समावेशीकरणका सिद्धान्तलाई प्रादेशिक मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकाय र आयोजनाहरूबाट सञ्चालन हुने कृषि कार्यक्रमहरूमा संस्थागत गरी सोको लेखाजोखा राख्ने तथा लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी सम्पर्क विन्दुको रूपमा कार्य गर्ने।
- कृषि बजार, बालीनाली तथा पशुपक्षी स्थिति निरीक्षण तथा त्रैमासिक प्रतिवेदन लगायत अन्य प्रकाशन सम्बन्धी कार्य गर्ने।

२०८०
(युवराज ढकाल)
कृषि अर्थ विज्ञ

कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालयको सूचनाको हक सम्बन्धी प्रतिवेदन (बैशाख, ज्येष्ठ, असार २०८१)

- भूमि व्यवस्था, कृषि, पशुपन्छी तथा सहकारी विकास सम्बन्धी वार्षिक कार्यक्रम र बजेट अनुरूप मन्त्रालय तथा मातहतका कार्यालयबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरूको सम्बन्धित महाशाखासँग समन्वय गरी अनुगमन तथा मूल्याङ्कन कार्य प्रभावकारिताका साथ गर्ने गराउने।

(क) योजना तथा जनशक्ति शाखा

- प्रादेशिक कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा मार्गदर्शन तथा बजेट सिलिङ्ग सम्बन्धी कार्य।
- मन्त्रालयको कार्यक्रम तथा बजेट कम्पाइल तथा स्वीकृतीको व्यवस्था सम्बन्धी कार्य।
- नतिजामूलक बजेट तर्जुमाको नीतिगत तथा संस्थागत व्यवस्था सम्बन्धी कार्य।
- कार्यक्रम तथा बजेट कार्यान्वयन सहजीकरण र समन्वय।
- सङ्घीय तथा स्थानीय बजेट तथा कार्यक्रमसँग समन्वय।
- कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धिसम्बन्धी योजना कार्यक्रम तथा कार्यान्वयन व्यवस्था।
- योजना सम्बन्धी अन्य महाशाखा तथा मन्त्रालय मातहतका कार्यालयसँग समन्वय र सहजीकरण।
- लैंगिक उत्तरदायी बजेट कार्यान्वयनको व्यवस्था।

(ख) अनुगमन तथा मूल्याङ्कन शाखा

- कार्यक्रमको नतिजा मूलक अनुगमन तथा मूल्याङ्कन कार्य, मापदण्ड र प्रक्रिया।
- सङ्घीय अनुगमन तथा मूल्याङ्कन पद्धतिसँग समन्वय।
- मन्त्रालय निर्देशनालय तथा मातहतका कार्यालयबाट सञ्चालित कार्यक्रमको उपलब्धि विश्लेषण तथा प्रगति तयारी।
- प्रादेशिक आयोजना तथा कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन।
- त्रैमासिक तथा वार्षिक प्रगति समीक्षा र प्रतिवेदन।
- कृषि बजार, बालीनाली तथ्याङ्क संकलन विधिको विकासका लागि निर्देशिका तयारी तथा परिमार्जन, तालिम आदि सञ्चालन गर्ने।
- कृषि बजार, बालीनाली तथा पशुपंक्षी स्थिति निरीक्षण तथा त्रैमासिक प्रतिवेदन प्रकाशन गर्ने।
- अर्धवार्षिक, वार्षिक कृषि तथ्याङ्क संकलन, प्रशोधन, अनुगमन, अनुमान तथा प्रकाशन गर्ने।
- कृषि क्षेत्रसँग सम्बन्धित तथ्याङ्क सम्बन्धी सम्पूर्ण कार्यहरूको समन्वय गरी सम्पर्क विन्दुको रूपमा कार्य गर्ने।
- राष्ट्रिय महत्वको तथ्याङ्क तथा सूचना संकलन तथा अद्यावधिक गर्ने कार्यमा समन्वयात्मक भूमिका खेल्ने।

(ग) नीति तथा मापदण्ड शाखा

- मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरूको नीतिको आवश्यकताको पहिचान, विश्लेषण तथा तर्जुमा समन्वय।
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरूको नीति कार्यान्वयनको अवस्था सहजीकरण।
- जनशक्ति विकास नीति, मापदण्ड।
- कार्यक्रमको नतिजा मूलक अनुगमन तथा मूल्याङ्कन नीति, मापदण्ड।
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरूको नीति मापदण्डहरूको अनुगमन र मूल्याङ्कन तथा पृष्ठपोषण।
- अन्य मन्त्रालय तथा केन्द्रीय निकाय बीच नीतिगत विषयमा समन्वय।
- लैंगिक मूल प्रवाहीकरण नीति तथा मापदण्ड।

(युवराज ढकाल)
सि अर्थ विज्ञ

कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालयको सूचनाको हक सम्बन्धी प्रतिवेदन (बैशाख, ज्येष्ठ, असार २०८१)

- निजी तथा गैर सरकारी क्षेत्र बीच नीतिगत विषयमा समन्वय।
- समावेशी नीति, कार्यक्रम, मापदण्ड।

२. पशुपन्छी विकास महाशाखा

कार्यविवरण

- पशुपन्छी सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान तथा प्रवर्द्धन कार्य
- तथ्याङ्क संकलन प्रणालीको व्यवस्थापन र स्रोत संरक्षण कार्य
- बजेट तथा कार्यक्रम, आयोजना/परियोजनाहरूको योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन
- पशुपन्छी आनुवंशिकी श्रोत संरक्षण सम्बर्द्धन र उपयोग
- प्रादेशिक स्तरीय पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा सम्बन्धी कानून, ऐन, नियम, तर्जुमा र व्यवस्थापन
- पशुपन्छीजन्य महामारी नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन
- पशुपन्छी विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य
- भेटेरिनरी जनस्वास्थ्य, जुनोटिक रोग, एन्टिबायोटिक रेसिस्टेन्स, ड्रग रेजिड्यु लगायतका जनस्वास्थ्यका विषयमा एक स्वास्थ्य अवधारणा सम्बन्धी कार्यहरू
- पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास सम्बन्धी कार्यविधि, निर्देशिका तथा मापदण्डको कार्य
- पशुपन्छीजन्य यान्त्रिकीकरण औद्योगिकीकरण, उद्योग व्यवसायिकीकरणको विकास तथा प्रवर्द्धन
- विश्वविद्यालय, तालिम प्रदायक संस्था तथा अन्य निकायहरूसँग प्रविधि विकास सम्बन्धी सहकार्य, तथा समन्वय

(क) पशुपंक्षी उत्पादन तथा तथ्याङ्क व्यवस्थापन शाखा

- पशुपन्छी सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान तथा प्रवर्द्धन कार्य
- प्राकृतिक जलाशयहरू (पोखरी, नदीनाला, ताल तलैया एवं घोल तथा सिम) मा मत्स्य पालन सम्भाव्यता अध्ययन, प्रवर्द्धन तथा नियमन कार्य
- तथ्याङ्क संकलन प्रणालीको व्यवस्थापन र स्रोत संरक्षण कार्य
- प्रादेशिक खाद्य सुरक्षा र पोषण (दूध, फुल र मासु) खाद्य अधिकार, खाद्य सम्प्रभुता र खाद्य गुणस्तर सम्बन्धी कार्यहरू
- प्रजननका लागि बीउ विजनको आपूर्ति व्यवस्था र नियमन
- सामूहिक पशुपन्छी पालन करार व्यवस्थाको कार्यान्वयन र प्रवर्द्धन
- बजेट तथा कार्यक्रम, आयोजना/परियोजनाहरूको योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन
- पशुपन्छी आनुवंशिकी श्रोत संरक्षण सम्बर्द्धन र उपयोग

(ख) पशुस्वास्थ्य तथा नियमन शाखा

- प्रादेशिक स्तरीय पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा सम्बन्धी कानून, ऐन, नियम, तर्जुमा र व्यवस्थापन
- पशुपन्छीजन्य रोगको निदान प्रयोगशाला व्यवस्थापन र नियमन
- पशुपन्छीजन्य पदार्थहरूको पोषण तत्वयुक्त वस्तुको उपयोग, उत्पादन र बिक्री वितरणको अनुगमन र नियमन सम्बन्धी कार्यहरू
- पशु स्वास्थ्य सम्बन्धी प्रयोगशालाको सम्बन्धता र स्तरीकरण सम्बन्धी नीति र मापदण्ड

रुबरा
(युवराज ढकाल)
अर्थ विज्ञ

कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालयको सूचनाको हक सम्बन्धी प्रतिवेदन (बैशाख, ज्येष्ठ, असार २०८१)

- भेटेरिनरी जनस्वास्थ्य, जुनोटिक रोग, एन्टिबायोटिक रेसिस्टेन्स, ड्रग रेजिड्यु लगायतका जनस्वास्थ्यका विषयमा एक स्वास्थ्य अवधारणा सम्बन्धी कार्यहरू
- पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा सम्बन्धी कानून, ऐन, नियम, कार्यविधि, निर्देशिका मापदण्ड तर्जुमा र व्यवस्थापन
- पशुस्वास्थ्यसँग सम्बन्धित प्रमाणीकरण सम्बन्धी कार्य गर्ने
- पशुपन्छीजन्य महामारी नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन
- मासु तथा मासुजन्य पदार्थको गुणस्तर निर्धारण तथा नियमन
- असल भेटेरिनरी अभ्यास कार्यान्वयन
- पशु कल्याण सम्बन्धी मापदण्ड समन्वय तर्जुमा र कार्यान्वयन
- पशुपन्छी विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य
- (ग) पशुपन्छी व्यवसाय प्रवर्द्धन शाखा
  - पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास सम्बन्धी कार्यविधि, निर्देशिका तथा मापदण्डको कार्य
  - पशुपन्छीजन्य यान्त्रिकीकरण औद्योगिकीकरण, उद्योग व्यवसायिकीकरणको विकास तथा प्रवर्द्धन
  - पशुपन्छी पालक कृषक, उद्यमी, व्यवसायीहरूको क्षमता अभिवृद्धि तालिम तथा सशक्तिकरण
  - पशुपन्छी बजार, पूर्वाधार र पशुपन्छी फार्म केन्द्रहरूको विकास, विस्तार तथा सञ्चालन
  - Smart Livestock Village स्थापना
  - उन कार्पेट पशुमा लगायतका उत्पादन विकास र प्रवर्द्धनका कार्यहरू
  - विश्वविद्यालय, तालिम प्रदायक संस्था तथा अन्य निकायहरूसँग प्रविधि विकास सम्बन्धी सहकार्य, तथा समन्वय
  - माछा तथा जलीय जीव पालनको नविनतम प्रविधिहरूको मापदण्ड र विस्तार सम्बन्धी कार्य
  - मत्स्य बीज आपूर्ति, गुणस्तर, मापदण्ड र नियमन सम्बन्धी कार्य

३. भूमि व्यवस्था महाशाखा

कार्यविवरण

(क) भूमि व्यवस्था शाखा

- भूमि प्रशासन, भूमि सुधार, जग्गा नापजाँच सम्बन्धी प्रशासन, भू-उपयोग सम्बन्धी नीति तथा व्यवस्थापन तथा चकलाबन्दी सम्बन्धी प्रादेशिक नीति कानून तथा मापदण्डको तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन।
- सरकारी जग्गा, सार्वजनिक जग्गा, पर्ति जग्गा, गुठी जग्गाहरूको प्रादेशिक अभिलेख व्यवस्थापन तथा संरक्षण,
- मालपोत रजिष्ट्रेशन, जग्गा दर्ता, जग्गाको मूल्याङ्कन, जग्गा प्रशासन, दाखिला खारेज, स्वामित्व हस्तान्तरण, जग्गाको हदबन्दी सम्बन्धी प्रादेशिक नीति तथा मापदण्ड तर्जुमा र कार्यान्वयन,
- सुकुम्बासी, मुक्त कर्मैया, कम्मलहरी, हलिया, हरवा, चरवा लगायत भूमिहिन वर्गको स्याई बसोबास, जीविकोपार्जनको लागि प्रादेशिक नीति कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा कार्यान्वयन र नियमन,
- भूमि व्यवस्था सम्बन्धी कर्मचारीहरूका लागि प्रादेशिक सेमिनार, गोष्ठी तथा तालिम सम्बन्धी नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन,
- केन्द्रीय सरकारबाट प्राप्त हुने नक्सा, भौगोलिक सूचना एवं अभिलेखहरूको आधारमा प्रादेशिक नाप नक्सा र अभिलेखलाई वैज्ञानिक व्यवस्थापन तथा संरक्षण।

(युवराज ढकाल)
सि अर्थ विज्ञ

- कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालयको सूचनाको हक सम्बन्धी प्रतिवेदन (बैशाख, ज्येष्ठ, असार २०८१)
- नाप नक्साको नियन्त्रण विन्दुको स्थापना तथा सञ्चालन।
  - कित्ता नापी र भूमिलगत सम्बन्धी मापदण्ड निर्धारण र कार्यान्वयन।
  - सरकारी जग्गा लिजमा दिने सम्बन्धी नीति कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन।
  - सबै प्रकारका गुठी जग्गाहरूको व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा कार्यान्वयन र नियमन एवं सो जग्गाहरूको तथ्याङ्क सूचना संकलन, संरक्षण एवं अभिलेख व्यवस्थापन।

४. भूमिश्रोत नक्साकन महाशाखा

कार्यविवरण

- आधुनिक सूचना प्रविधिको उपयोग गरी भूमिसँग सम्बन्धित श्रेस्ता, नक्सा लगायतका सम्पूर्ण सूचनाहरूलाई कम्प्युटर प्रणालीमा प्रविष्ट गराई जनतालाई भरपर्दो सरल, सहज सेवा/सूचना प्रवाह गराउन भू-सूचना प्रणाली (LIS) को विकासमा सहयोग पुर्याउन समन्वय गर्ने र सोको लागि एकद्वारा प्रणालीलाई माध्यम बनाउने।
- भूमिको उपयोगद्वारा कृषिको उत्पादकत्व वृद्धि गर्न एवं गरिबी निवारण तथा वातावरण संरक्षण कार्यमा समेत सहयोग पुर्याउने गरी नीति निर्माता, अनुसन्धान कर्ता तथा उपभोक्ताहरूलाई वस्तुपरक भू-सूचना उपलब्ध गराउन समन्वय गर्ने।
- E-Governance System लागू गर्ने सन्दर्भमा IT Focal Person को रूपमा कार्य गर्ने।
- भू-सूचनालाई विश्वसनीय, गुणस्तर युक्त र वस्तुपरक बनाउने र भू-सूचनालाई उपभोक्ता माझ सहज पहुँच हुने व्यवस्था गर्ने।
- भरपर्दो भू-सूचना प्रणालीको विकास गर्न प्रादेशिक र राष्ट्रिय क्षेत्रमा स्थापित सम्बन्धित निकायहरूसँग सम्पर्क र समन्वय कायम गरी प्रविधि विकास र हस्तान्तरण गर्न सघाउ पुर्याउने र Pro-Active Role समेत निर्वाह गर्ने।
- भू-सूचना प्रणालीलाई National Geographic Information System (राष्ट्रिय भौगोलिक सूचना प्रणाली) सँग आबद्ध गराउन प्रभावकारी भूमिकाका लागि पहल गर्ने।
- भू-सूचना प्रविधिसँग सम्बन्धित अध्ययन, अनुसन्धान, गोष्ठी, सेमिनार आदिमा भाग लिई Continuous Professional Development (CPD) का लागि पहल गर्ने।

यस मन्त्रालय तथा मातहतका कार्यालयको (कुल ३३ वटा मन्त्रालय सहित) स्वीकृत दरबन्दी तथा पदपूर्तिको सम्बन्धी विवरण निम्न तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

सि.नं.	पद र तह	स्वीकृत दरबन्दी	पदपूर्ती	रिक्त
१	प्रदेश सचिव	१	१	०
१	कृषि एघारौँ	३	१	२
२	कृषि नवौँ/दशौँ	३५	२०	१५
३	इन्जिनियर (नापी) नवौँ/दशौँ	१	१	०
४	प्रशासन नवौँ/दशौँ	२	०	२
५	कृषि सातौँ/आठौँ	१०७	६५	४२
६	इन्जिनियर सातौँ/आठौँ कृषि	१	१	०

२०८१

(मातृराज ढकाल)

कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालयको सूचनाको हक सम्बन्धी प्रतिवेदन (बैशाख, ज्येष्ठ, असार २०८१)

७	कम्प्यूटर इन्जिनियर सातौं/आठौं	१	०	१
८	प्रशासन सातौं/आठौं(प्रशासन)	७	२	५
९	प्रशासन सातौं/आठौं(लेखा)	२	२	०
१०	ईन्जिनियर सर्वे सातौं/आठौं	२	१	१
११	कानून अधीकृत रा प तृतीय	१	१	०
१२	ईन्जिनियर पाचौं/छैठौं कृषि	१	१	०
१३	ईन्जिनियर पाचौं/छैठौं सर्भे(नापी)	१	१	०
१४	ईन्जिनियर पाचौं/छैठौं सिनियर मेकानिकल)	१	०	१
१५	प्रशासन पाचौं/छैठौं (प्रशासन)	२०	१०	१०
१६	प्रशासन पाचौं/छैठौं(लेखा)	२०	९	११
१७	कृषि पाचौं/छैठौं	८४	६४	२०
१८	विविध पाचौं/छैठौं	३	३	०
१९	कृषि चौथो/पाचौं	२०	१७	३
२१	प्रशासन चौथो/पाचौं(प्रशासन)	१३	६	७
२२	प्रशासन चौथो/पाचौं(लेखा))	६	४	२
२४	सवारी चालक	२९	२९	०
२५	कार्यालय सहयोगी	६६	६६	०
कुल		४२७	३०५	१२२

यस मन्त्रालयमा कार्यरत कर्मचारी विवरण देहाय बमोजिमका रहेको छ।

सि.नं.	स्वीकृत पद	तह	नाम थर	सम्पर्क नं.
१.	प्रदेश सचिव	अधिकृतस्तर एघारौं	डा. नम्रता सिंह	९८५७०७२२३०
२.	कृषि प्रसार निर्देशक	अधिकृतस्तर दशौं	श्रीधर ज्ञवाली	९८५१२४२७९९
३.	प्रमुख नापी अधिकृत	अधिकृतस्तर दशौं	अनिल मरासिनी	९८४१४७९०९८
४.	बागवानी विकास निर्देशक	अधिकृतस्तर दशौं	सन्देश धिताल	९८५१२०६२८६
५.	वाली संरक्षण निर्देशक	अधिकृतस्तर दशौं	घनश्याम चौधरी	९८४८४२३९९४
६.	वरिष्ठ लेखा अधिकृत	अधिकृतस्तर आठौं	सुरज कुमार चुदारा	९८५११२३०६५
७.	वरिष्ठ कृषि प्रसार अधिकृत	अधिकृतस्तर आठौं	अनिल कुमार कानु बनिया	९८६४४४२५४७
८.	वरिष्ठ पशु विकास अधिकृत	अधिकृतस्तर आठौं	डा. हरिनारायण प्रसाद थारू	९८६७१४९१५२
९.	वरिष्ठ कृषि प्रसार अधिकृत	अधिकृतस्तर आठौं	अर्जुन प्रसाद खनाल	९८४५६९२००६

२०८५
(युवराज ढकाल)
सहायक विज्ञ

कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालयको सूचनाको हक सम्बन्धी प्रतिवेदन (बैशाख, ज्येष्ठ, असार २०८१)

सि.नं.	स्वीकृत पद	तह	नाम थर	सम्पर्क नं.
१०.	वरिष्ठ कृषि प्रसार अधिकृत	अधिकृतस्तर आठौं	विनोद सुनार	९८६८६२६३४३
११.	कृषि अर्थ विज्ञ	अधिकृतस्तर आठौं	युवराज ढकाल	९८४७४२१९०३
१२.	कृषि अर्थ विज्ञ	अधिकृतस्तर आठौं	अनुप तिवारी	९८४७८४१७५८
१३.	पशु विकास अधिकृत	अधिकृतस्तर सातौं	डा. यज्ञ अधिकारी	९८४००५२७२३
१४.	कानून अधिकृत	अधिकृतस्तर सातौं	निर्मला श्रीस	९८४७३१०४९२
१५.	अधिकृत	अधिकृत छैठौं	गोपाल ज्ञवाली	९८४७०७०७०६
१६.	अधिकृत	अधिकृत छैठौं	कवि सिंह कठायत	९८५११८८८८४
१७.	वागवानी प्राविधिक अधिकृत	सहायकस्तर छैठौं	कृष्ण प्रसाद शर्मा	९८४७८४८०५०
१८.	खाद्य प्राविधिक	सहायकस्तर पाँचौं	विक्रम पौडेल	९८०८६९५५५३
१९.	वरिष्ठ प्रशासन सहकायक	सहायकस्तर पाँचौं	चन्द्र प्रसाद अर्याल	९८४७८२६३०४
२०.	नापी अधिकृत	करार सेवा	विष्णु डाँगी	९८६८१९११८७
२१.	सब-इन्जिनियर	करार सेवा	प्रकाश चौधरी	९८६७१२२३८६
२२.	कम्प्युटर अपरेटर	करार सेवा	सरस्वती रिजाल	९८४७०३५०१०
२३.	कम्प्युटर अपरेटर	करार सेवा	सरस्वती सुवेदी	९८६७१११४२२
२४.	ह. स. चा.	करार सेवा	कृष्ण प्रसाद पौडेल	९८६७०२४५५०
२५.	ह. स. चा.	करार सेवा	राम प्रसाद उपाध्याय ज्ञवाली	९८६३९३१०१६
२६.	ह. स. चा.	करार सेवा	नारायण अधिकारी	९८६७०२७४२०
२७.	ह स चा	करार सेवा	तौलेश्वर प्रसाद लोनिया	९८६६१५८५८८
२८.	ह स चा	करार सेवा	रेमलाल पाण्डे	९८४७०२४७४२
२९.	ह स चा	करार सेवा	दिवाकर ज्ञवाली	९८४७४८३१७८
३०.	का. स.	करार सेवा	विष्णु प्रसाद बेलवासे	९८४७३२४२३१
३१.	का. स.	करार सेवा	माया खनाल	९८४४७०१८२५
३२.	का. स.	करार सेवा	रमेश बहादुर खत्री	९८४७१०४५८९
३३.	का. स.	करार सेवा	आशा चौधरी	९८४२९०४५८९
३४.	का. स.	करार सेवा	तिर्थ राज चापागाई	९८४७५८८२८८
३५.	माली	करार सेवा	सारदा कुमाल	९८४९९१७७७५
३६.	चौकीदार	करार सेवा	जय बुढा	९८६७०८६१८५
३७.	स्विपर	करार सेवा	भरुनी बुढा	

४) नागरिक बडापत्र: यस मन्त्रालयको नागरिक बडापत्र देहायबमोजिम रहेको छ।

(युवराज ढकाल)
कृषि अर्थ विज्ञ

कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालयको सूचनाको हक सम्बन्धी प्रतिवेदन (बैशाख, ज्येष्ठ, असार २०८१)

सि.नं.	प्रदान गरिने सेवाहरू	पेस गर्नुपर्ने कागजातहरू	सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने समय	सम्बन्धित शाखा	लाग्ने दस्तुर
१	बजेट तथा कार्यक्रम सम्बन्धी जानकारी	निवेदन र पुस्त्याइ हुने कागजात प्रमाण	७ दिन	योजना तथा अनुगमन महाशाखा	निः शुल्क
२	सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन, मूल्याङ्कन एवं प्रगति विवरण	निवेदन र पुस्त्याइ हुने कागजात प्रमाण	७ दिन	योजना तथा अनुगमन महाशाखा	निः शुल्क
३	कृषि सम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन, विश्लेषण, अद्यावधिक एवं सम्प्रेषण	निवेदन र पुस्त्याइ हुने कागजात प्रमाण	१५ दिन	योजना तथा अनुगमन महाशाखा	निः शुल्क
४	नीतिगत व्यवस्था सम्बन्धमा जानकारी र पृष्ठपोषण (कृषि, पशुपन्धी, मत्स्य, भूमि)	निवेदन, प्रस्तावना र सो पुष्टि हुने फाराम दस्तावेज	निवेदन प्राप्त हुन साथ	योजना तथा अनुगमन महाशाखा	निः शुल्क
५	सरकारी, गैरसरकारी र निजी निकायहरू समन्वय सम्बन्धी जानकारी	निवेदन, प्रस्तावना र सो पुष्टि हुने फाराम दस्तावेज	निवेदन प्राप्त हुन साथ	योजना तथा अनुगमन महाशाखा	निः शुल्क
६	कृषि प्रविधि विस्तार, सेवा सम्बन्धी जानकारी (कृषि, पशुपन्धी, मत्स्य, भूमि)	निवेदन, प्रस्तावना र सो पुष्टि हुने फाराम दस्तावेज	निवेदन प्राप्त हुन साथ	खाद्य सुरक्षा तथा कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन महाशाखा	निः शुल्क
७	रासायनिक मालको आपूर्ति तथा विक्री वितरण सम्बन्धी जानकारी	निवेदन र पुस्त्याइ हुने कागजात प्रमाण	१५ दिन	खाद्य सुरक्षा तथा कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन महाशाखा	नियमानुसार
८	खर्च भुक्तानी सम्बन्धी जानकारी	निवेदन र पुस्त्याइ हुने कागजात प्रमाण	७ दिन	आर्थिक प्रशासन शाखा	निः शुल्क
९	मातहतका कार्यालयहरूबाट सम्परीक्षणका लागि पेश भएको फाइल स्वीकृत/अस्वीकृत	सम्परीक्षणका लागि तयार भएको सञ्कल टिप्पणी फाइल	७ दिन	आर्थिक प्रशासन शाखा	निः शुल्क
१०	प्रकाशित वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तथा अन्य प्राविधिक प्रकाशनहरू वितरण	निवेदन र पुस्त्याइ हुने कागजात प्रमाण	निवेदन प्राप्त हुन साथ	प्रशासन महाशाखा	निः शुल्क
११	मन्त्रालय र मातहतका कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारी सम्बन्धी विवरण	निवेदन र पुस्त्याइ हुने कागजात प्रमाण	७ दिन	प्रशासन महाशाखा	निः शुल्क
१२	प्रशासनिक जानकारी एवं अन्य सेवा	निवेदन र पुस्त्याइ हुने कागजात प्रमाण	निवेदन प्राप्त हुन साथ	प्रशासन महाशाखा	निः शुल्क
सम्पर्क नम्बर: ९८५७०७२२३०			गुनासो सत्रे अधिकारी: बाली संरक्षण निर्देशक श्री घनश्याम चौधरी		

(युवराज ढकाल)
कृषि अर्थ विज्ञ

कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालयको सूचनाको हक सम्बन्धी प्रतिवेदन (बैशाख, ज्येष्ठ, असार २०८१)

- ५) सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि: कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालयबाट प्रदान गरिने प्राविधिक सेवामा कुनै दस्तुर लाग्दैन र सम्बन्धित शाखाबाट तुरुन्त उपलब्ध हुनेछ।
- ६) निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी: सेवाको लागि कार्यालयमा सम्पर्क गर्ने वा निवेदन पेस पश्चात् प्राविधिक सेवा वा जानकारी तुरुन्त सम्बन्धित महाशाखा वा कर्मचारीबाट प्राप्त गर्न सकिनेछ।
- ७) निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी: कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालयका प्रदेश सचिव।
- ८) सम्पादन गरेको कामको विवरण: यस मन्त्रालय तथा मातहतका कार्यालयद्वारा चालू आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा सम्पादन गरिएका महत्त्वपूर्ण कार्य देहाय बमोजिम रहेका छन्।

१. वार्षिक कार्यक्रम सञ्चालनार्थ आवश्यक ३ वटा कार्यविधि, १ विधि र १ मापदण्ड तर्जुमा गरी जारी भएको छ।
२. लुम्बिनी प्रदेशको कृषि विकास रणनीति मस्यौदा गरी स्वीकृति प्राप्त भएको।
३. गाई/भैंसीमा लाग्ने लम्पीस्कीन रोग विरुद्ध १३८,९३३ पशुमा खोप सेवा सञ्चालन गरिएको। साथै रेविज, पि.पि.आर, एफ.एम.डि. लगायत अन्य रोग नियन्त्रण गर्न ११,६६,७१४ सङ्ख्यामा खोप सेवा कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको।
४. गाई, भैंसी, बाखामा ६१,३४८ मा कृत्रिम गर्भाधान सेवा प्रदान गरिएको।
५. उपचार सेवा अन्तर्गत मेडिकल उपचार, मेजर सर्जिकल उपचार, माईनर सर्जिकल उपचार, गाईनोकोलिकल उपचार र बन्ध्याकरण गरी १७६,९०० सेवा प्रदान गरिएको।
६. २ करोड ३० लाख माछाको भुरा उत्पादन गरी बिक्री वितरण गरी माछा उत्पादन वृद्धिमा सहयोग गरिएको।
७. १८२,००० कुखुराका चल्ला उत्पादन गरी १७०,००० वटा कुखुराका चल्ला बिक्री वितरण गरी कुखुरा उत्पादन वृद्धिमा सहयोग गरिएको।

९) सूचना अधिकारी र प्रमुखको नाम र पद:

सूचना अधिकारी

युवराज ढकाल

कृषि अर्थ विज्ञ

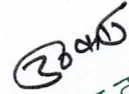
सम्पर्क नम्बर: ९८५७०५३७१७

प्रमुख

डा. नम्रता सिंह

प्रदेश सचिव

सम्पर्क नम्बर: ९८५७०७२२३०

(युवराज ढकाल)
कृषि अर्थ विज्ञ

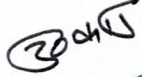
कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालयको सूचनाको हक सम्बन्धी प्रतिवेदन (बैशाख, ज्येष्ठ, असार २०८१)

१०) आम्दानी, खर्च तथा आर्थिक कारोबार सम्बन्धी अद्यावधिक विवरण:

आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा यस मन्त्रालय र मातहतका कार्यालयबाट भएको खर्चको अवस्था देहायबमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

रकम रू. हजारमा

विवरण	विनियोजन			खर्च			खर्च प्रतिशत
	चालू	पूँजीगत	जम्मा	चालू	पूँजीगत	जम्मा	
कुल कार्यक्रम तर्फ	१७२८१८६	१८०२४५	१९०८४३१	११७१८१३	५४१२६	१२२५९३७	६४.२४

(युवराज ढकाल)
कृषि अर्थ विज्ञ

कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालयको सूचनाको हक सम्बन्धी तालिम विभाग, ज्येष्ठ, असार २०८१)

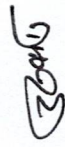
सि.नं	बजेट कोड	बजेट उपशीर्षक/कार्यक्रम	बजेट			खर्च			खर्च प्रतिशत
			पूँजीगत	चालु	जम्मा	पूँजीगत	चालु	जम्मा	
१	३१२०००११	कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालय	७३४५	६४६२१	७१९६६	३८०६४	७१०	३८७७४	५३.८८
२	३१२०००१२	कृषि उत्पादन, खाद्य तथा पोषण सुरक्षा कार्यक्रम	६००००	५३०७४३	५९०७४३	३४७४४९	१६	३४७४४९	५८.८२
३	३१२०००१३	स्मार्ट कृषि गाँउ कार्यक्रम	०	७४९९५	७४९९५	४४०९०	०	४४०९०	५८.७९
४	३१२०००१४	मत्स्य विकास तथा प्रवर्द्धन कार्यक्रम	७५	४०६५०	४०७२५	१५७३४	७५	१५८०९	३८.८२
५	३१२०००१५	भूमि तथा गुठी व्यवस्थापन कार्यक्रम	४५००	२७३२६	३१८२६	२०४४०	३२७४	२३७१४	७४.५१
६	३१२०००१८	कृषि तथा पशुपन्धी स्रोत तथा प्रविधि सेवा टेवा विस्तार कार्यक्रम	४८५०	२४०११६	२४४९६६	१४८१२१	१८४२	१४९९६२	६१.२२
७	३१२०००१९	कृषि तथा पशुपन्धीजन्य उद्योग, यन्त्र तथा पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	६००००	५००	६०५००	५००	२९९३०	३०४३०	५०.३
८	३१२०००२१	पशुपन्धी विकास तथा पशु स्वास्थ्य नियमन कार्यक्रम	०	७३५३९	७३५३९	५५९०८	०	५५९०८	७६.०२
९	३१२०००२२	कृषि क्षमता अभिवृद्धि तथा सीप विकास तालिम कार्यक्रम	०	२१२३४	२१२३४	१५२३९	०	१५२३९	७१.७७
१०	३१२०१०११	कृषि विकास निर्देशनालय	७५०	२६६१६	२७३६६	२१७३४	५१	२१७८५	७९.६१
११	३१२०१०१२	कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन सहयोग तथा तालिम केन्द्र	१९०४	१५११६	१७०२०	१११५०	१८३३	१२९८२	७६.२८
१२	३१२०१०१३	माटो तथा मल परिक्षण प्रयोगशाला	१७४	९०८६	९२६०	६४६६	१५०	६६१६	७१.४४
१३	३१२०१०१४	बिउ विजन प्रयोगशाला	१८१८	२१७८८	२३६०६	१६०८५	१७८४	१७८६९	७५.७
१४	३१२०१०१५	बाली संरक्षण प्रयोगशाला	२४	८९०८	८९३२	६६३४	२४	६६५८	७४.५४
१५	३१२०१०१६	कृषि ज्ञान केन्द्रहरु	११९६०	१८८२५४	२००२१४	१४६८६२	५३९१	१५२२५४	७६.०५
१६	३१२०२०११	पशुपन्धी तथा मत्स्य विकास निर्देशनालय	०	२०१५६	२०१५६	१७०३९	०	१७०३९	८४.५३
१७	३१२०२०१२	पशु सेवा तालिम केन्द्र	२४००	१२८१५	१५२१५	९२६७	२३२५	११५९२	७६.१९
१८	३१२०२०१३	कुखुरा विकास फार्म	१०२०	३३९७१	३४९९१	३०८९८	९०८	३१८०६	९०.९
१९	३१२०२०१४	मत्स्य विकास केन्द्र	१००	११२६३	११३६३	९५८३	०	९५८३	८४.३३

(युवराज ढकाल)
कृषि अर्थ विज्ञ

कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालयको सूचनाको हक सम्बन्धी प्रतिवेदन (बैशाख, ज्येष्ठ, असार २०८१)

२०	३१२०२०१५	भेटेरिनरी अस्पताल तथा केन्द्रहरू	१७८८८३	२२४२५	२०१३०८	१३२४६४	५२२६	१३७६९०	६८.४
२१	३१२०२०१६	एकिकृत कृषि तथा पशुपन्थी विकास कार्यालयहरू	५९६०६	९००	६०५०६	४६६४८	५८७	४७२३५	७८.०७
२२	३१२९११२१	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना(संघ शासत अनुदान)	३१३००	०	३१३००	१८६४२	०	१८६४२	५९.५६
२३	३१२९११२४	कृषि विभाग(संघ शासत अनुदान)	३१७००	०	३१७००	८८६०	०	८८६०	२७.९५
२४	३१२९११२५	पशु सेवा विभाग(संघ शासत अनुदान)	५०००	०	५०००	३९३६	०	३९३६	७८.७२
कुल जम्मा			१७२८१८६	१८०२४५	१९०८४३१	११७१८१३	५४१२६	१२२५९३७	६४.२४

(युवराज ढकाल)
कृषि अर्थ विज्ञ

कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालयको सूचनाको हक सम्बन्धी प्रतिवेदन (बैशाख, ज्येष्ठ, असार २०८१)

११) सूचना माग र सूचना प्रदानसम्बन्धी विवरण: यस अवधिमा मौखिक तथा फोनबाट सूचना माग भएको र लिखित निवेदनबाट २ पटक सूचना माग भएको छ।

१२) कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालयको सम्पर्क विवरण:

वेबसाइट: <https://molmac.lumbini.gov.np/>

ई-मेल: molmac.butwal@gmail.com

फोन नम्बर:

कार्यालय प्रमुखको फोन नम्बर: ९८५७०७२२३०

(युवराज ठकाल)
कृषि अर्थ विज्ञ